

„Stajerc“ izhaja vsaki
petek, danan z dnevom
prihodnje nedelje.

Naročna velja za Av-
strijo:

Za celo leto . K 10—
• pol leta . . . 5—
• četrt leta . . . 2.50

Za Ogrsko in inozem-
stvo:

Za celo leto . K 11—
• pol leta . . . 5.50

Naročnino je plačati
naprej. Posamezne šte-
vilke se prodajajo po
20 v.

Uredništvo in upravn-
stvo se nahajata v Ptuju,
gledališko poslopje št. 3

Lopisi in zločinci in se
sprejemajo zastonj, ali
rokopise se ne vrača
Uredniški zaključek je
vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (inserterov) je
za 1/4 strani K 160—
• 1/2 80—
• 3/4 40—
• 1 20—
• 1 1/2 10—
• 2 5—
• 3 2—
Pri večkratnem oznanilu
se cena primerno zniža.

Štev. 43.

V Ptuju, v nedeljo dne 27. oktobra 1918.

XIX. letnik.

Mirovni noti: Wilson Avstro-Ogrski in Nemčija Wilsonu.

Cesar Karl svojim narodom.

Razdelitev Avstrije v štiri dele. — Tudi ogrska suvereniteta se ruši.

Napadi in protinapadi na vseh bojiščih. — Kmetovalčevi nasveti.

Wilsonov odgovor Avstro-Ogrski.

K.-B. Dunaj, 20. oktobra. Reuter po-
ročja:

Besedilo note Zedinjenih držav na av-
strijsko noto z dne 4. oktobra, kakor je bila
poslana od državnega departementa potom
švedskega poslanika, v Washingtonu na
švedskega zunanjega ministra, se glasi:

Državni departement, 18. oktobra.

Gospod!

Čast mi je, potrditi Vam prejem Vase
note z dne 7. oktobra, v kateri prinašate
sporočilo avstro-ogrskemu predsedniku Ze-
dinjenih držav. Imam sedaj naročilo od pre-
sednika, da Vas poprosim za prijaznost, da
sporočite pčtom svoje vlade cesarski in kra-
ljevi vladi ta-le odgovor:

Predsednik Zedinjenih držav smatra za
svojo dolžnost, sporočiti avstro-ogrski vladi,
da se ne more baviti s predloženim predlogom
te vlade, ker so od njegove poslanice z dne
6. januarja nastopili gotovi dogodki največ-
jega pomena, ki so najno izpremenili kompe-
tenco in odgovornost vlade Zedinjenih držav.

Med 14. pogoji, ki jih je takrat predsednik
formuliral, je bil tudi ta-le pogoj: Narodom
Avstro-Ogrske, katerih stališče med narodi
hočemo zavarovati in varovati, naj se da
kar najsvobodnejša možnost za avtonomni
razvoj. Odkar je bil ta stavek zapisan in
izrečen, pred kongresom Zedinjenih držav, je
vlada Zedinjenih držav priznala, da obstoja
vojno stanje med Čeho-Slovaki in nemško ter
avstro-ogrsko državo in da je čehoslovaki
Narodni svet de facto vojni se nahajajoča
vlada, ki ima primerno avtoriteto, voditi vo-
jaške in politične zadeve Čeho-Slovakov.

Vlada Zedinjenih držav je tudi v naj-
večjem obsegu priznala pravičnost narodnih
osvobodilnih stremljenj Jugoslovanov.

Predsednik torej ne more priznati
autonomije teh narodov kot podlago za mir,
na tem, da ti narodi in ne on sodijo o tem,
katera akcija s strani avstro-ogrskemu vlado bo
zadovoljila aspiracije in naziranje narodov o
njih pravicah in o njihovem poklicu postati
člani rodbine narodov.

Sprejmite, gospod, ponovno zatrdilo mo-
jega največjega spoštovanja.

Robert Lansing.

željami ljudskega zastopstva, izvoljenega na
podlagi enake tajne in direktne volilne pra-
vice. Voditelji velikih strank državnega zbora
so njeni člani. Tudi v bodoče ne more nobena
vlada nastopiti ali nadaljevati svojega posla,
ne da bi imela zaupanje večine državnega
zbora. Odgovornost državnega kanclerja na-
pram ljudskemu zastopstvu se bo zakonito
izgradila in zagotovila. Prvo dejanje nove
vlade je bilo predložiti državnemu zboru za-
kon, po katerem se ustava države izpreminja
tako, da je potrebna za odločitve o vojni in
miru pritrditev ljudskega zastopstva.

Jamstvo za trajnost novega sistema pa
ne temelji le v zakonitih poročilih, ampak
tudi v nezlomljivi volji nemškega naroda, ki
stoji po svoji veliki večini za temi reformami
in zahteva, da se energično nadaljujejo.

Na vprašanje predsednika, s kom ima
opraviti on in proti Nemčiji zvezane vlade,
mu torej jasno in ne dvoumno odgovorjamo
tako, da izhaja ponudba za mir in premirje
od vlade, ki jo, prosto vsake samovoljnosti
in neodgovornega vpliva, podpira soglasje
pretečne večine nemškega naroda.

Berlin, 20. oktobra 1918.

Podpisan: Solf, državni tajnik v zunanjem
uradu.

Odgovor Nemčije na Wilsonovo noto.

K.-B. Berlin, 21. oktobra. Wolffov
urad poroča: Nemški odgovor na ameriško
noto z dne 14. oktobra se glasi tako-le:

Nemška vlada je pri sprejetju predlogov
za izpraznitev zasadenih pokrajin izhajala iz
nacela, da je prepustiti postopanje pri tej
izpraznitvi in pogoje premirja presoji vojaških
posvetovalcev in da je vzeti za podlago obo-
ustransko razmerje sil na fronti, ki to zago-
tavljajo in jamčijo. Nemška vlada prepúša
predsedniku, da ustvari priložnost za ureditev
podrobnosti. Ona zaupa, da predsednik Ze-
dinjenih držav ne bo odobril nobenih zahtev,
ki bi se ne dale spraviti v sklad s častjo
nemškega naroda in s pripravljentem miru
pravičnosti.

Nemška vlada se zavaruje proti očitaniu
nezakonitih in nečloveških dejanj, ki se oči-
tajo nemškim bojnim silam na kopnem in na
morju in tako tudi nemškemu narodu.

Razdiranja bodo za kritje umirja vedno
potrebna ter so v toliko tudi mednarodno-
pravno dovoljena. Nemške čete imajo naj-
strožje naročilo, prizanašati privatnemu imetju
ter skrbeti po svojih močeh za prebivalstvo.

Kjer se vrše kljub temu izgredi, se krivci
kaznujejo.

Nemška vlada zanika tudi, da je nemška
mornarica pri potapljanju ladij namenoma
uničevala rešilne čolne in osebje.

Nemška vlada predlaga, da naj v vseh
teh točkah razjasne dejanski stan nevtralne
komisije. Da se prepreči vse, kar bi utegnilo
otežkoti mirovno delo, je izšel po naročilu
nemške vlade na vse poveljnike podmorskih
čolnov ukaz, ki izključuje torpediranje potni-
ških ladij, pri čemur pa iz tehničnih vzrokov
ni mogoče prevzeti jamstva, da bo dosegel
ta ukaz vsak na morju se nahajajoči podmorski
čoln, predno se vrne.

Kot temeljni pogoj za mir označuje
predsednik odstranitev vsake ne samovoljni,
sloneče sile, ki more zase brez kontrole in
lastnega nagiba motiti mir sveta. Na to od-
govarja nemška vlada: V Nemčiji ljudsko
zastopstvo ni imelo vpliva na sestavo vlade.
Ustava pri odločitvi o vojni in miru ni do-
ločala, da ljudski zastop pri tem sodejuje.
Te razmere so se temeljito izpremenile. Nova
vlada je sestavljena v popolnem soglasju z

Nova doba — novo življenje . . .

Evropa je izgubila svojo vevlast, ki je
glasovala skozi sto in stoletja o svetovni
usodi. Avstrija, ta ponosna monarhija Haba-
burgercev je razpadla v eno vrsto držav, ki
še danes ne vejo, ali jih bodoje zamogle ve-
zi, ki so sicer iz najslabjših papirnatih niti,
zjediniti, ali pa postanejo popolnoma samo-
stojne. Cesarjev manifest želi sicer zvezo raz-
pršenih členkov v eno zvezno državo, ali o
tem nima več moči določati. Določali bodo
o tem posamezni narodi. Ker se niso izpol-
nile pred nedolгим časom dane nam svete
obljube in ker smo v tej vojni doživeli eno
razočaranje za drugim, nas razdeli monarhi-
je, za katero smo se z vso gorečnostjo bori-
li, za katero smo krvaveli in se žrtvovali,
pusti popolnoma hladne in mlačne in nam
da le povod do treznega preudarka politič-
nega in gospodarskega načina, kar daje sicer
tudi dokaz zadržanja vseh drugih, v državi
živečih narodnih skupin.

V tem trenutku, ko so nam odpovedale
vse sile na zunaj in znotraj, v tel. trenut-
ku, ko trka že glad na duri in so razi.

zavne nezmožnosti vsi gospodarski viri izrpani in ker sta nam Ogrska in Češka povrh se zanikali svoja življenska sredstva, presoja se stvar s čisto drugega stališča. Danes velja edino le beseda mir, trdna, stalna ureditev naše bodočnosti in politične pripadnosti ter poravnava z drugimi avstrijskimi narodi in oskrba z živežem. Najpoglavitejšje in najnujnejše je sicer življensko vprašanje, ker, če vsi skupaj prej gladu poginemo, ne rabimo več nobene mednarodne poravnave in tudi nobenega mirovnega zaključka. Vsem tem porazom se pridružuje glad, najhujše gorje, ki nas nezadržljivo vedno bolj zasleduje in ki je postal v mestih alpskih dežel že grozna strahota . . .

Evropa, ta biser svetovne zemeljske kroglje izgubila je svoj blešč in je kakor lučna lučica otemnela v pesti prekmorskih denarnih mogotcev, ki edini diktirajo sedaj o njenih usodah. Ta Evropa je danes obsojena na življenje in smrt in osrednjim velesilam se je kljub vsem vojaškim zmagam, kljub temu, da stoji naše armade z orožjem v roki še vedno na sovražni zemlji, s silo ponudila časa političnega in gospodarskega samomora, katero so hoteli ali nehote morale sprejeti.

Ojaciiti in vzdriniti se je treba iz osupljene omamljenosti, izogaiti se trnjevih potov in stopiti srčno na gladko in solčno pot svobodne sreče. Ker so kocke za usodo Avstrije že padle in ker smo zaman vstrajali v boju za nerazdeljivost starozgodovinskih kronovin Avstrije, vstrajajmo sedaj z vso vneto in gorečnostjo ter odločni na novo odkazani nam poti, ker tako nam je za dobro ali slabo naše bodočnosti usoda že določila . . .

Upajmo, da iz nove dobe vzklije tudi novo življenje . . .

Mirovno gibanje.

Nacrč nemškega odgovora Wilsonu.

K. B. Dunaj, 18. oktobra. Berlinski poročevalec lista „Abend“ poroča: Nacrč nemškega odgovora na Wilsonovo noto vsebuje to-le točke:

1. Poostrena vojna podmorskih čolnov se ustavi.
2. Vojaška rasdejanja v opustošenem ozemlju se bodo omejila na najpotrebnejše.
3. Osební režim v Nemčiji se bo de popolnoma odstranil.
4. Prosi se, da se naznani celoten obseg vojnih ciljev ententnega programa.

Papež Wilsonu.

„Associated Press“ poroča iz Rima: Papež se je obrnil do predsednika Wilsona in izrazil nado, da bo njegov izvireni duh, njegova premisljena sodba in njegovo močno človeško čustvo omogočilo predsedniku, da dobi rešitev, ki bo zadovoljila obe stranki.

Izgledi za mir.

Bern, 19. oktobra. V tukajšnjih političnih krogih presojajo danes izgleda za mir bistveno bolj ugodno. Splošno je mnenje, da bodo prihodnje note razpravljale o podrobnostih in da vstraja predsednik Wilson kljub pritisku Anglije in Francije na svojem stališču, da hoče doseči sporazumni mir.

Frankfurt a. M., 19. okt. „Secolo“ poroča, da je Sonnino izjavil, da računa s sklepom miru do spomladi.

Rotterdam, 19. oktobra. Iz Londona poročajo, da se je izrekel angleški vojni kabinet soglasno za separatno obravnavanje vprašanja premirja in vprašanja miru. Vojni kabinet odklanja poseganje v območje Haiga in Focha. Glede vprašanja premirja je ententa nepopustljiva, pač pa bi bila pripravljena, popustiti v mirovnem vprašanju.

Genf, 19. oktobra. „Humanite“ pišejo: Če sedaj ne pride do miru, lahko traja vojna še leta. Desti se je govorilo o porazu Nemcev. Prav tako, kakor se bodo znali Nemci še leta in leta braniti. Zato je treba hiteti, sicer ne pogine samo sovražnik, marveč cela Evropa v morju krvi.

Francoska ni več za gospodarsko vojno.

Basel, 19. oktobra. Pariški „Temps“ poroča, da je francoski kabinet načeloma sprejel Wilsonov predlog, ki vsebuje proklamacije zahteve, da naj se nadaljuje proti Nemčiji po vojni gospodarska vojna.

Cesarjev manifest.

Mojim zvestim avstrijskim narodom!

Odkar sem zasedel prestol, stremim neomajno za tem, da bi vsem svojim narodom priboril zaželjeni mir ter narodom Avstrije kazal poti, po katerih bi brez zaprek in sporov blagovito razvili moč svoje narodnosti in jo mogli uspešno uporabljati za svojo duševno in gospodarsko blaginjo.

Strahna borba svetovne vojske je doslej ovirala mirovno delo. Junaštvo in zvestoba, požrtvovalno prenašanje nadlog in stisk, vse to je v tem hudem času zmoglaslavno branilo domovino. Težke vojne žrtve so nam morale zagotoviti častni mir, na čigar pragu, z božjo pomočjo, stojimo danes.

Sedaj se je treba nemudoma lotiti obnovitve domovine na njenih prirodnih in zagatadelj najzanesljivejših temeljih. Želje avstrijskih narodov je treba pri tem skrbno spraviti v sklad in jih izpolniti.

Odičten sem, to delo ob svobodnem sodelovanju Svojih narodov izvesti v duhu onih načel, ki so jih zvezni vladarji v svoji mirovni ponudbi sprejeli za svoje.

Avstrija naj postane po volji svojih narodov zvezna država, v kateri tvori vsako narodno pleme na ozemlju, kjer je naseljeno, svojo lastno državnost.

V združitve poljskih ozemelj avstrijskih z neodvisno poljsko državo se s tem nikakor ne posega.

Tržaško mesto s svojim okolišem dobi po želji svojega prebivalstva posebno stanje.

Ta nova uredba, ki se nikakor ne dotika celovitosti dežel ogrske svete krone, naj vsaki narodni posamezni državi zajamči njeno samostojnost. Uspešno pa bo tudi ščitila skupne koristi in jih uveljavljala povsod ondi, kjer je skupnost življenska potreba posameznih državnosti. Zlasti bo treba združitve vseh moči, da se po pravičnosti in primernosti uspešno rešijo velike naloge, ki izvirajo iz vojnih posledic.

Dokler ta procesna ne bo zakonito izvedena, ostanejo sedanje naprave za varstvo splošnih koristi neizpremenjeno veljave. Moji vladi je naročeno, da nemudoma pripravi vsa dela za obnovitev Avstrije.

Do narodov, na katerih samoodločbi bo osnovana nova država, se obračam s pozivom, naj pri velikem delu sodelujejo z narodnimi sveti, ki naj — sestavljeni iz državnih poslancev vsakega naroda — uveljavljajo koristi narodov med seboj kakor tudi v občevanju z Mojo vlado.

Tako naj naša domovina, utrjena po slogi narodov, ki jih oklepa, kot sveza svobodnih narodov izide iz vojnih viharjev.

Vsemogočni naj blagoslovi naš trud, da bo veliko mirovno delo, ki ga gradimo, na srečo vsem Mojim narodom.

Na Dunaju, dne 16. oktobra 1918.

KARL m. p. HUSSAREK m. p.

Ob istem času se obrača Veličanstvo na armado in mornarico takole:

Povelje armadi in mornarici!

Po željah vseh narodov Avstrije se bodo ti strnili v narodne države, združeni v eni zvezni državi. Na ta način se bodo po eni strani odpravile ovire, ki so obstajale v skupnem življenju narodov, po drugi strani pa naj se v bodoče odpre enotnemu delovanju za blagor lastnega naroda in domovine neovirana in prosta pot.

V tem pomebnem trenutkih se obračam na armado in mornarico. V Vaših vrstah sta zvestoba in edinstvo vedno neločljivo družili vse narode med seboj in z Menoj.

Neomajno je Moje zaupanje, da bo duh zvestoba in edinstva, ki se je od nekdaj in tudi sedaj popolnoma izkazal, živel trdno dalje. Hočemo ga ohraniti in bodi novim državam Avstrije najdragocenajša dedščina, njim in Meni v korist in blagor; v to pomozí Bog!

Schönbrunn, 17. oktobra 1918

KARL m. p.

Politični utrinki.

Angleži o manifestu cesarja Karla.

Angleško časopisje piše — koraj brez izjeme, da je izšel manifest cesarja Karla prepozno. „Times“ navajajo želje Poljakov, Čehov, Jugoslovanov, Romunov in Italijanov in pravijo, da se želje narodov ne skladajo z nadaljnjim obstojem monarhije Habsburžanov.

Ententa za popolno samostojnost Češke države.

Kakor listi poročajo, se je izrazila ententa za popolno ločitev Češke od Avstrije.

Tudi Ogrska se naj razdeli.

Berlin, 21. oktobra. „Lokalanzeiger“ poroča iz Genfa: Poročila zanesljivih angleških in francoskih virov pravijo, da je razdelitev Ogrske ena izmed neomajnih točk programa ameriških strank, zlasti levice, ter da se stranke s tem sklicujejo na neodolno vlogo Ogrske ob izbruhu svetovne vojne.

Jugoslovanški državni program.

Narodni svet Jugoslovanov zahteva zjedinenje celokupnega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov na vsem njihovem etnografskem teritoriju brez osira na pokrajinske in državne meje v eno samo edinstveno in popolnoma suvereno državo. Nadalje zahteva biti zastopan na mednarodni mirovni konferenci in odklanja valed tega nacrt podan v avstrijskem cesarskem manifestu in smatra, da se more s sprejetjem vseh teh načel zagamčiti trajen mir med narodi. Zagotavlja tudi po občin našelih demokracije vsem drugorodnim manjšinam v državi Slovencev, Hrvatov in Srbov svobodni razvoj in sosednim državam trgovinsko-prometni d.hod do morja.

Nemško-avstrijska država.

Sklepi nemškega narodnega zbora.

Dunaj, 21. oktobra. Pozno popoldne se je sešel v nižje-avstrijski deželni zbornici nemški narodni zbor. Predsedoval je državni poslanec dr. Waldner. Na njegov predlog so sklenili, da bodo uporabljali, dokler ne sklenejo lastnega poslovnika, poslovni red poslanske zbornice. Izvoljeni so bili trije predsedniki: poslanci Dinghofer, Seitz in Fink. Seitz je prevzel predsedstvo. Po njegovem govoru so navdušeno in soglasno sprjeli skupni sklep, v katerem izrekajo odločnost nemškega naroda v Avstriji, da svoj bodoči red sam določi, da ustanovi samostojno nemško-avstrijsko državo in urdi svoje razmerje do drugih narodov potom svobodnih dogovorov z njimi. Nemško-avstrijska država zahteva teritorialno oblast nad celokupnim nemškim naselbinskim ozemljem, posebno tudi v sudetskíh deželah. Vsaki pripojitvi ozemelj, na katerih prebivajo nemški kmetje, delavci in meščani, drugim narodom, se bo nemško-avstrijska država upirala. Dohod nemškega naroda do Jadranskega morja se zagotovi potom dogovorov z drugimi narodi. Dokler se ne snide na podlagi splošne in enake volilne pravice izvoljeni ustavodajni narodni zbor, ki bo določil ustavo nemško-avstrijske države, bo zahtevala nemški narod v Avstriji celokupnost nemških državnih po-

slancev kot začasni narodni zbor za Nemško-Avstrijsko. Ta naj zahteva pravico zastopanja nemškega naroda v Avstriji na mirovnih pogajanjih, da vodi pogajanja z drugimi narodi o prenosu uprave na nove države in o novi ureditvi odnosov z narodi ter da osnuje zakonodajo in izvršilno oblast. Za rešitev teh nalog je zbor izvolil 20-članski izvršilni odbor z nalogo, da poda predloge o ustavi nemško-avstrijske države. Izvršilni odbor so pooblastili, da v pokritje stroškov, ki bodo potrebni za izvršitev gornjih nalog, najame posojilo. Končno izraža predlog pripravljenosti poslancev nemškega naroda, da na še obstoječem ustavnem temelju sodelujejo za izvedbo tistih odredb, ki so potrebne, da se zagotovi pravno in gospodarsko življenje, dokler nove vlade ne prevzamejo vseh državnih obveznosti.

Nato so podali zastopniki strank svoje izjave. Dr. Adler je izjavil v imenu nemških socialnih demokratov, da hočejo v narodnem zboru složno vršiti svojo dolžnost, ne da bi se pri tem odpovedali načelom socialne demokracije. Prečital je izjavo, ki pošilja slovarskim in romanskim sodrugom bratski pozdrav in izraža pripravljenost, da se združijo z drugimi narodi pod sprejemljivimi pogoji v svobodno zvezno državo. Če bi pa drugi narodi tega ne hoteli, bi se morala nemško-avstrijska država pridružiti Nemčiji kot posebna zvezna država.

Nazadnje so sklenili naznaniti ustanovitev nemškega narodnega zbora avstrijski in skupni vladi, avstrijskim narodom in inozemstvu.

Amerikanci — gospodarji Balkana.

Berlin, 20. oktobra. Ob času, ko je bil Radoslavov še ministerski predsednik, se je izjavil napram sodruku „Regensburger Anzeiger“ sledeče: Kot politik, sodim, sem opravil. To sveti kot utopija, pa moram vam že danes zatrditi, da bo na Balkanu Amerika gospodar. Vam nekoliko več, kakor časopisi in vam moram že danes izjaviti, da se bo donavsko vprašanje rešilo s pomočjo Amerike. Ogrska in Bolgarska naj nikar ne zamudita skupno z Ameriko zasledovati dobro donavsko politiko.

Vojna.

Avstrijske uradne poročila od četrtka.

K.-B. Dunaj, 17. oktobra. Uradno se danes razglasa:

V Sedmih občinah so bili italijanski sunki zavrženi.

V Albaniji odrgali so se severno Tirana boji zadnjih čet.

Srbi prodri so do zapadne Morave. Njih napadi vzhodno od Kruševaca so bili zavrženi.

Šef generalštaba.

Nemške uradne poročila od četrtka.

K.-B. Berlin, 17. oktobra (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta. Na bojišču vzeli smo našo fronto v črto vzhodno od Thorhout-Coolcamp Ingelminster in v zvezi s tem za Lyso nazaj.

Po najmočnejšem ognju na izpraznjeno pokrajino tipal je sovražnik na naše nove postojanke nazaj. Obojestransko od Coolcamp napadel je sovražnik z močnimi silami pri Thorhoutu in Ingelminster v delnih sunkih. Tudi proti fronti ob Lysi pri Kortryku in Menin vodil je ljute napade. Sovražnik bil je povsod zavržen.

Proti naši novi fronti sledil je sovražnik včeraj do črte Capinghem-Allennes-Le Marais-Caroin Cignies. — Ob Selle-odseku vrnil je nasprotnik pri Hausy v naše črte. Kolesarski bataljoni vrgli so sovražnika v protinapadu nazaj in so mu izrgali zopet staro pozicijo. Obstreljevanje mesta Denain po an-

gleški artiljeriji se nadaljuje in je povzročilo nadaljne žrtve med francoskimi prebivalci in begunci.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Ob fronti na Oisi časa artiljerijski boji. Ponovni napadi Francozov zavrženi so bili severno-zapadno od Origny. — Ob Aisni in Airi izjalovili so se močni francoski napadi pred našimi novimi črtami severno od Grandpré.

Armadna skupina v. Gallwitz. Vzhodno Airi bili so amerikanski napadi, ki so bili naperjeni proti Champagneulle in Lendres, zavrženi. Oba kraja smo obdržali. Višina južno-vzhodno od Landresa ostala je po menjajočem boju v sovražnikovi roki. Tudi na vzhodnem bregu Maase izjalovili so se ponovni napadi sovražnika. Pri odporu zapadno od Flabasa z oklopnimi vozovi prodirajočega sovražnika odlikovala se je prav posebno prva domobranska divizija.

Južno-vzhodno bojišče. Pred našo novo fronto med Jagodino in Nišem dosegl je sovražnik zapadno Moravo, Kruševac in Aleksinac. Delni napadi, ki jih je vodil iz te črte, bili se zavrženi.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Avstrijske uradne poročila od petka.

K.-B. Dunaj, 18. oktobra. Uradno se danes razglasa:

Italijansko bojišče. Zapadno od Garda-jezera, odbili so oddelki tirolskega črnogorskega bataljona 163 en italijanski sunek. — Tudi drugače živahnejša bojovna delavnost.

Balkansko bojišče. V Albaniji nobena večja bojovna podjetja. Na zapadni in v dolini južne Morave izjalovili so se srbski napadi.

Šef generalštaba.

Del Flandrije in Severne Francoske izpraznjeni.

Nemško uradno poročilo od petka.

K.-B. Berlin, 18. oktobra. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V zadnjih bojih izpraznili smo dele Flandrije in Francoske z mesti Ostende, Touring, Roubaise, Lille in Douai in zasedli zadajšnje črte. — Med Brugge in Lyso smil je sovražnik včeraj večkrat z močnejšimi silami. Bil je zavržen. Angleške kompanije, ki so vrnile severno od Kortryka čez Lyso, bile so v protinapadu zopet nazaj vržene. Vzhodno od Lille in Douai obstoji le lahka bojovna dotika z nasprotnikom. — Med Le Chateau in Oise se je bitka iz nova vnela. Angleži, Francozi in Amerikanci so skušali pod vstavo ogromnih bojnih sredstev našo fronto zopet predrti. Krajevna vlomna mesta so bila v protisunku zopet očiščena. Med Le Chateau in Aisonville vrnil je nasprotnik na edinih mestih v naše črte. Po menjajočem se boju postavili smo sovražnika pred našo artiljerijo od Le Chateau v Wassigny voščeli cesti, pri Le Valles, Multre in Mennever, kakor severo-vzhodno od Aisonville. Kjer je sovražnik čez te prodiral, vrgli so ga naši v protisunk zopet nazaj. Aisonville in južno tega meječe črte so bile proti večkratnem napadu sovražnika držane. Tudi popoldan izjalovili so se pred njimi ponovni napadi. Ravno tako ostali so proti Oise-fronti severno od Origny naperjeni napadi brez uspeha. — Ob Aisni nadaljeval je nasprotnik svoje ljute napade vzhodno od Olizy. V trdem boju bil je zavržen. Pruski lovci izvršili so severno Grandpré, Brandenburgerci in Saksonci na vzhodnem bregu Maase uspešna napadalna podjetja.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Avstrijske uradne poročila od sobote.

K.-B. Dunaj, 19. oktobra. Uradno se danes razglasa:

Italijansko bojišče. Na številnih mestih gorskih front zelo živahna proizvodvalna delavnost.

Balkansko bojišče. Pred našimi črtami na zapadni Moravi dosogle so zvezne čete zopet dotiko z sovražnikom. Severno od Aleksinaca so bili srbski napadi zavrženi. Dalje vzhodno pripeljala so uspešna podjetja naskočnih čet vjete.

Šef generalštaba.

Nemške uradne poročila od sobote.

K.-B. Berlin, 19. oktobra. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Med Brugge in Lyso zavrženi smo večkratne sovražne napade. Severo-vzhodno od Kortryka vrgli smo dele nasprotnika, ki so se od zadnjih bojev še na vzhodnem bregu Lyse držali, čez reko nazaj. Južno-zapadno od Kortryka bili se prekoračevalni poskusi preprečeni. Vzhodno od Lille in Douai sledil je sovražnik včeraj do črte Ascq-Templeuve-Flisnes-Marquette. — Med Le Chateau in Oise trajali so ljuti napadi nasprotnika. Jutnovzhodno od Le Chateau vrnil je do Bazuela, v gozdu od Audigny do južnega roba od Wassigny. — Na ostali široki napadalni fronti izjalovil se je naval sovražnik pred in v naših prednjih črtah. Bazuel bil je v naskoku vzet. Pri in južno od Aisonville boreče se čete odbile so tudi včeraj vse napade sovražnika. V večernih urah in ponoči odstavili smo tukaj naše črte od nasprotnika. — Ob Oisi izjalovili so se pri in severno od Origny ponovni napadi sovražnika.

Ob Aisni nadaljeval je sovražnik svoje napade pri Olizy in Grandpré in jih je razširil čez Vouzires proti severu do Vincq in Vandy. Pri Falaise se je na vzhodnem bregu Aisne nastanil. Njegovi poskusi prodirati pod močnim ognjenim varstvom na ožine vzhodno Aisne, bili so s protisunkom preprečeni. Med Olizy in Grandpré izjalovili so se ponovni napadi francoskih in amerikanskih divizij pred našimi črtami. — Obojestransko Maase potekel je dan v močnem ognju in majhnih infanterijskih bojih.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Avstrijske uradne poročila od nedelje.

K.-B. Dunaj, 20. oktobra. Uradno se danes razglasa:

Na južno-zapadni fronti nobeni posebni dogodki.

V Albaniji izvršila so se naša premikanja brez pomembnega motenja. Obojestransko južne Morave odbiti so bili sunki sovražnika. Zajecar je bil od Srbov zaseden.

Šef generalštaba.

Nemške uradne poročila od nedelje.

K.-B. Berlin, 20. oktobra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. V Flandriji smo v nadaljevanju od dne 18. t. poročana premikanja Brugge, Thielt in Kortryk izpraznili in nove pozicije zasedli. Pred temi so se vršili živahni boji v prednjem polju. Zvečer stal je sovražnik južno-vzhodno od Sluissa na belgijsko-holandski meji, zapadno od Mildegem-Ursel pri Poete in Markegem. Severno-vzhodno od Kortryka smil je z deli čez Lyso. Južno od Kortryka dosegel je cesto Kortryk-Tournai in je bil sledil obojestransko od Douai, južnovzhodno črte Orchies-Garchiennes.

Na bojni fronti med Le Chateau in Oise nastopil je včeraj odmor. V naših novih črtah na Sambre-Oise-kanalu in ob Oisi stojimo v bojovni dotiki z nasprotnikom. Serre in Souchet-odsek bili so podnevu cilj močnih sovražnih napadov. Severo-vzhodno La Serre od severnega brega Serre k napadu prodirajoči sovražnik zavržen bil je v ognju in v bližinskem boju. Ravnotako izjalovili so se južno od Crecy z močnimi silami peljani napadi v protisunku saksonskih bataljonov. Ob cesti Laon-Marle nastanil se je sovražnik v

majhnem delu naših pozicij. Obojestransko Souchet-nižine bil je po ljutem boju zavržen.

Tudi na severnem bregu Aisne napadel je sovražnik z močno artiljerijsko pripravo in je potisnil severo-vzhodno St. Germain-monta naše prednje straže nekaj nazaj.

Ob Aisnefronti med Attigny in Olizy povisala se je bojovna delavnost sovražnika. Obojestransko od Vouziera nastanil se je pri ponovnih napadih na višinah na vzhodnem bregu Aisne. Komander 199. infanterijske divizije generalmajor pl. Puttkammer posegel je osebno v boj in je vstavil napad na višinah vzhodno od Vaudy. Med Olizy in Grandpré zvrnili so lotrinjski in šlezko-holštajnski in bataljoni lovcev ponovne napade sovražnika pred svojimi črtami. — Na obeh bregovih Maase ostala je bojovna delavnost tudi véeraj na motilni ogenj omejena.

Južno-vzhodno bojišče. Na Bukoviku, severo-zapadno od Aleksinsca so bili sovražni napadi zavrženi. Zaječar v Timok-dolini bil je od nasprotnika zaseden.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Avstrijske uradne poročila od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 21. oktobra. Uradno se danes razglasa:

Na italijanskem bojišču nobeno večje bojovno podjetje.

Obojestransko južno Morawe bili so srbski delni napadi zavrženi. V gorovju zapadno Zaječara je srbski pritisk močnejši.

Šef generalštaba.

Nemške uradne poročila od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 21. oktobra. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta. V Flandriji borilo se je pred in za odsek Lyse med Urselem in Kortrykom ljuto. V Zomeru mimogredoč vrtnega sovražnika vrgli smo v protisunku zopet nazaj. Obojestransko Deinze nastanil se je nasprotnik na zapadnem bregu Lyse. Deli, ki so južno mesta čez reko vrnili, so bili k večjemu delu vjeti. Eno francosko gnezdo je še ostalo na vzhodnem bregu. Vzhodno Kortryka sunil je sovražnik čez Deorlijk in Zvevegem. Na višinah zapadno in južno-zapadno od Vishte vstavili smo njegove napade. Severno Schelde zavržili smo sovražnika pred našimi črtami. Severno od Tornai dosegel je nasprotnik Scheldo. Južno od Tornai stali smo z njim v črti St. Ammond — vzhodno Denaina in na višinah vzhodno in severovzhodno od Haspresa v bojnih dotiki.

Obojestransko od Solesmesa in Le Chateau napadel je Anglež véeraj v razširjenosti svojih napadov dne 17. in 18. med Le Chateau in Oise z močnimi silami. Med Solesmesom in Vertainom običali so njegovi napadi na višinah zapadno od nižine Harpies v našem odporjem učinku. Obojestransko od Solesmesa vstavili smo čez naše prednje črte prodirajočega sovražnika na višinah vzhodno in južno-vzhodno mesta. Romeries in Amerval sta bila izgubljena in v protisunku zopet vzeta. Obojestransko od Le Chateau obdržali smo v splošnem naše postojanke v trdem menjajočem se boju. Brandenburška 44. rezervna divizija pod poveljstvom generalmajorja Haas se je tukaj posebno odlikovala. Z velikimi sredstvi peljan napad sovražnika izjalovil se je torej na celi 20 kilometrov široki napadalni fronti razven krajevne omenjene pridobitve na ozenlju zastran nasprotnika, ob žilavosti naše od artiljerije učinkujoče podpirane infanterije.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Severno od Serre zavrženi so bili ponovni napadi sovražnika. Obojestransko ceste Laon-Marli izčistili smo v protinapadu dele naše še v sovražni-kovi roki ostalih črt in smo zavržili močne protinapade. Tudi zapadno Aisne vzei so vzhodno-pruski bataljoni in v zadnjih bojih posebno odlikovani rezervni infanterijski re-

giment št. 231 v protinapadih svoje pozicije nazaj in so odbili sovražne napade. Vzhodno od Vouziera skusa je sovražnik svoje dne 19. oktobra izvojevane krajevne uspehe skozi nadaljevanje svojih napadov razširiti. Izjalovili so se v protinapadu infanterijskega regimenta št. 411 in ob trdem odporu 7. kompanije bavarskega infanterijskega regimenta št. 24.

Armadna skupina v Gallwitz. Vzhodno od Bauthevilla zavrženi so bili delni napadi Amerikancev. V ostalem ostala je bojovna delavnost obojestransko Maase v zmer-nih mejah.

Južno-vzhodno bojišče. Ob Morawi odbili smo vnovič delne napade Srbov.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Avstrijske uradne poročila od torika.

K.-B. Dunaj, 22. oktobra. Uradno se danes razglasa:

Italijansko bojišče. Véeraj zjutraj posrečilo se je sovražniku v pokrajini Monte Sisemola mimogredoč v naše jarke vdreti. Skozi protisunke je bil zopet vržen. Nadaljni napadalni poskusi izjalovili so se v našem ognju. V kotlini Alana preprečili smo italijanske proizvodvalne poskuse.

Balkansko bojišče. Ob Morawi so bili napadi zavrženi. Podjetje nemških čet je dovedlo v sovražne jarke. Pri Zaječaru zadobil je sovražnik na ozemlju. V Albaniji prišlo je na reki Hati do bojev med zadnjimi četami.

Šef generalštaba.

Nemške uradne poročila od torika.

K.-B. Berlin, 22. oktobra. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta. Ob Lysi in Scheldi infanterijski boji. Večkrat je skušal sovražnik z manjšimi in večjimi oddelki reke prekorati. Severo-vzhodno od Kortryka vdri je z oklopnimi vozovi, južno-vzhodno od Kortryka z močnimi silami proti našim novim črtam. Bil je povsed izgubonosno zavržen. Vicestražnojster Müller devete baterije poljakoartiljerijskega regimenta 221 unicil je pri tem 6 tankov nasprotnika. Angleži zasedli so od nas varovane zvonike od St. Amande z strojnimi puškami. Obojestransko Solesmesa in Le Chateau sovražnik svojih napadov ni ponovil. V ponočnih delnih bojih ostala so dvorišča od Amervala v njegovi roki.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Francoski napadi, ki so prodirali zjutraj severno Serre, popoldan na široki fronti med Oise in Serre, so bili zavrženi. Severo-vzhodno od Moubrecourta izvršila so šleške čete uspešne protinapade. Na višinah Aisne od Vouziera trajali so ljuti loji. Würtemberski regimenti so v svezi z prussimi in bavarskimi bataljoni sovražniku v uspešnih protinapadih istr-gali višine vzhodno od Vandy med Bailay in Estrées in severno od Falaise in so jih kljub sovražnim protinapadom obdržali.

Armadna skupina v Gallwitz. Po ljuti artiljerijski pripravi napadel je Amerikaneec severno od Sommerance in na široki fronti obojestransko Bauthevilla. V ognju in v protisunku izjalovili so se napadi nasprot-nika. V ognju naših strojnih pušk in naših infanterijskih kanonov zadobil je Amerikaneec zopet teške izgube. Iz bojnega brodivja, obstoječega iz kakih osem sovražnih letal, ki so napadli kraje v dolini Lahn, sestreljena so bila 4 letala. Lajtnant Weltiens izvojeval je svojo 35. zračno zmago.

Južno-vzhodno bojišče. Severo-vzhodno Kruševaca in v Bukoviku izjalovili so se sovražni napadi. Uspešna lastna podjetja pri Irubarevo in južno Morawe.

Prvi generalkvartirnojster Ludendorff.

Kmetovalčevi nasveti.

Dolgo trajajoča vojna in z njo vse hude posledice je naši živinoreji nele samo znatno škodovala, ampak jo je skoraj do zadnje glave uničila. Tu pa se tam se vidi po hlevih še kako slabo kravico in pa redkokje par volov. Ker so vse vojujoče se države, to je cela Evropa, na enem in istem stališču, ni torej upati, da bi se stanje živinoreje po vojni kar hipoma izboljšalo. Treba bo véet let in vzorne marljivosti, da se v tem oziru kmetovalcem zadane rane zopet zaceli. Z od malo živine pridobljenim gnojem bo treba marljivo ravnati in ga enakomerno porazdeliti, da zamoremo iz naših njiv zadobiti tisti dobiček in hasek, ki odgovarja našem trudu, delu in stroškom. Ker je številno naše živine žil-bog znatno reducirano in odgovarjajo naši travniki in pašniki številu živine, ki smo jo imeli pred vojno, ter vsa na istih pridelana krna in trava ne najde radi sedanjega pomanjkanja živine svoje celotne uporabe, je z ozirom na to svetovati, da se nekaj dobro ležečih travnikov preorje in napravi iz njih njive ter jih, ker je še čes, poseja z simekim žitjem, nakar se bo imelo tukaj nadomestni dobiček za to, kar v drugi stroki zaostane.

Kakor si je sedaj med vojno kmečki stan financijelno opomogel, tako bo po vojni, ki se bliža svojemu koncu, zopet nastalo težko stališče za vsakega, ker se bo šlo za obče saniranje financijelnih ran in škod, povzročeni od te dolgotrajajoče vojne. Vojni in državni dolgovi, ki presegajo danes v Avstriji že 70 tisoč milijonov kron, se bodo po možnosti stanu na prebivalstvo enakomerno porazdelili in vsak posamezni bo moral to breme na svoje rame vzeti. Ker so pa vsi gospodarski viri izčrpani, bo véet tudi na tem polju nastala beda in reva. Oprijeti se bodo treba umno vseh sredstev, ki služijo gospodarstvenu procvitu, da se tako lažje in hitreje izvijemo iz številnih financijelnih zaprek in sanjk, v katere nas je zavrnila ta nesrečna vojna. Treba bo obče štedljivosti in napeti bo véet vse sile, da se čim prej od-daljimo od državnega moloha, ki bi nas drugače pogoltnil in zasiguri moramo sebi in našim potomcem v gospodarstvenem oziru mirno vest in blagohotno bodočnost.

Stara Avstrija je končala svoje življenje in z njo so se podali k počitku tisti, ki so stali dosedaj neutrudljivo na krmilu ter so bili odgovorni za usodo njenih narodov. Končala se je in iz njenih razvalin kljuje pretvorba in novo, popolnoma predrugačeno življenje. Prestrojiti se morajo dosedaj prevladajoči nasori in napraviti morajo pot elementom, ki jih je narava skoli to vojno vstvari-la. Stara Avstrija je razkosana po različni narodnosti v štiri dele, v štiri države, katerih prijateljski sporazum je glavni predpogoj za bodočo gospodarski razcvet. Ker pa bodo te narodne države v gospodarskem oziru ena od druge odvisne, se mora še sedaj delovati na to, da krmilarji ob uri samostojnosti ne obtičijo in da ne zavosijo svojih državnih vozov na kvar prebivalstva. Upamo, da se bo s sporazumnim skupnim gospodarstvom poercitilo do sedaj zbegane narode dovesti na pot splošnega miru, kateri bo véet blagodejno vplival v blagor splošnosti in procvit gospodarstva.

Tedenski pregled.

Stajerske vesti.

Velika železniška nesreča dogodila se je dne 21. t. m. ob ani uri ponoči v bližini postaje Kapfenberg. Trčili so namreč trije vlaki skupaj. Kakor se je moglo do sedaj dognati, zgubilo je 14 oseb pri tej nesreči svoje življenje. V ravno istem času trčil je iz Dunaja došli brzovlak ob tovorni vlak; medtem je dospel iz Brucka vlak s dopustniki, ki je bil namenjen na Dunaj in je isto-

tako trčil ob ota ta vlaka. Dunajski vlak je bil hudo poškodovan. En salon-vagon, v katerem so bili sami oficirji, je pri tem popolnoma zgorel. Ravnotako ugal se je tudi poštni voz. Tudi vlak dopustnikov je bil znatno poškodovan. Izpod vozov potegnili so je 14 mrtvih; med temi 11 oficirjev. Med mrtvimi se nahaja tudi strojni železniški ravnatelj Grundner iz Dunaja, ki je bil poklican v Maribor in je potoval s svojim tajnikom in slugom. Razven tega je bilo 34 oseb, večina oficirji in vojaki, zelo težko poškodovanih. Večina je imelo zdrobljene noge in rebra ter hude poškodbe na glavi. Poškodovane se je prepeljalo v Gradec v vojske in deželne bolnišnice. Lahko poškodovani, kakih 70, zamogli so svojo vožnjo zopet nadaljevati. Dunajski vlak je došel iz Kapfenberga še-le ob pol 10. uri predpoldan v Gradec.

Iz vojne pošte 304 se nam poroča: Za Jurovec pri Ptuju. Žalostno vest je zadela obče spotovano Rozmanovo hišo. Najstarejši sin Miha je padel junaške smrti za domovino dne 14. junija t. l. ob Piavi. Rajni je bil kot desetnik pri vseh zelo priljubljen. Bil je sedaj že četrtri odlikovan za svojo junaško obnašanje pred sovražnikom. Prvič je dobil srebrno II. vrste, drugič brončeno kolajno in Karlov četni križec. In sedaj četrtri za srebrno I. razreda, ali žalibog že po smrti. Naše največje sožalje kot njegovi prijatelji, — njemu pa večna luč — pošiljamo starišem. V imenu vseh, ki so ga kot zvestega tovarnika poznali. Inf. Franc Pury.

Vsem in tatvina v Mariboru. V trgovini Büdefeldt in Fritze v Mariboru je bil izvršen vrom. Iz trgovine Fritze so odnesli tatovi veliko čevljev v vrednosti 13.000 K.

Dezerterji — tatovi. Veletrgovcu Karlu Worsche v Mariboru je bilo ukradeno za približno 50.000 kron blaga. Dne 14. t. m. pa sta bila prijeta na kolodvoru dva zepna tatova, ogrska vojaka, z imenoma Janos Rizo in Sandor Horvat. Ker so pri njima našli nekaj ukradenega blaga, sta gotovo udeležena pri zgorajšni tatvini. Obadva sta dezerterja in ju je že 5. junija aretirala straža v Mariboru. Takrat sta se imenovala Molnar in Skrivanek. Ukradenega blaga še niso izsledili, ker storilca nočeta ničesar izdati.

Koroške vesti.

Taga se zna vsak. Zupniku Schmeditz v Porečah je zbolel na „španski“ bolezniki organist. Kmalu za njim je zbolel tudi mežnar in ministrant. Tako se je zgodilo v svetovno-zgodovinskem letu 1918, da je v Porečah na Koroškem eno in isto dopoldne zupnik ne samo maseval, ampak tudi mežnarji in ministrant. Evo, kako si je znal pomagati. V nedeljo dne 6. oktobra je bral prvo maso g. zupnik, ministrant mu je bil neki vojni kurat. Ko pa je drugo maso bral g. kurat, zlezal je zupnik v ministrantovo srajčico ter je potem pri masi nekoga tretjega gospoda iz Celovca šel na kor, orgljal in bil obenem pevovodja.

Nevarna igra z orajem. Dva vajenca celovške elektrarne, ki sta bila zaposlena s montiranjem v dvorcu nekoga grofa v Krivi Vrbi, sta našla tamkaj flobert-pusko. Ker nista slutila, da je puška nabasana, jo je v šali nameril eden izmed vajencev na svojega tovarnika. Orožje se je sprožilo in strel je zadela fanta v levo stran prsi. Nevarno ranjenega so prepeljali v deželno bolnišnico v Celovec.

Razne vesti.

Reparske tolpe v Galiciji. Krakovski listi poročajo o roparskih tolpah v okolici Rešova. Postaja Rešov, ki je važno železniško križišče, je bila že večkrat oropana. Škoda, ki so jo naredili roparji, znaša na več kakor 3 milijone kron. Vse to škodo trpi država. Škoda, prizadeta zasebnemu prebivalstvu, se pa ceni tudi na več milijonov kron. Vsa okolica Rešova je v rokah razbojnikov, ki ne ropajo samo, temveč tudi morijo ljudi. Našlo se je že več ženskih trupel, ki so bila tako spače-

na, da jih ni bilo spoznati: brez glave, brez udov, katere so jim tolovaji odsekali. Roparskih napadov je toliko, da jih ni mogoče popisati. V nedavno minuli noči so se roparji peljali v kolesju v mesto, so vstopili v kremo ter oropali kmete Petra Ozega za 15.000 K. Ko jim je župan z dvema orožnikoma zastavil pot, so jih roparji s strelji zapodili v beg, sedli v koleselj ter se hitro odpeljali. V Grodisku so ustrelili roparji orožnika Rojka. V Litoriznah je 40 roparjev, ki so bili vsi oboroženi s puškami, napadlo kmečko hišo ter odneslo 32.000 K. Te roparske družali se izdajajo za vojake, in ker so oblečeni in opremljeni po predpisih, jim je lahko rekvirirat po kmetih. Najbolj predrzen med vsemi je vojski begun Samborski, ki nosi častniško uniformo in zapoveduje celi roparski tolpi. Nedavno tega je prišel v Tarnov na kolodvor, kjer je ukazal pogasiti vse luči, češ da prihajajo roparji, a kmalu potem so njegovi pomagači bropali cel vlak. Samborskega je te dni prišla roka pravice.

Za špansko boleznijo sta oboleli žena in hči nemškega kanclerja princa Maxa Badenskega. V Berlinu je za špansko boleznijo obolelo 1227 pri bolniški blagajni zavarovanih delavcev. V Stuttgartu je obolelo 600 oseb. V Nemčiji zapirajo zaradi španske bolezni šole. Španska bolezen razsaja tudi silno v Italiji, kjer je v Milanu obolelo 80.000 oseb; bolezen razsaja tudi v Rimu in v Genovi. Tudi v južni Afriki se je španska bolezen zelo razpasla. V Kimberleyu je umrlo 9. oktobra 470 oseb; v devetih dneh je pobrala v tem mestu 1500 oseb.

Ena tretjina letošnjega sadja uničena. Na mestnih trgih se ne dobi skoraj nikjer sadja, ali isto pa gnije na drevo in na kupih. V nekaterih krajih leše celi kupi sadja in čakajo, kdaj ga bodo odpeljali. Centrala za sadje in zelenjavo je v onih krajih, kjer je letos sadja nad lastno potrebo, sadje zasedlo in pazi z bistrimi očmi, da ne bi stradajoče ljudstvo dobilo kaj od tega sadja; ona se seveda boji le za svoj dobiček. Posledica tega „vestnega“ čuvanja pa je, da sadje, ki čaka na „predpisani“ izvoz na kupih segni. Deležno vreme gre pa ti vzorni centrali „Geos“ posebno na roke, da se ga čim več uniči. Popolnoma mirno smemo računati, da se bo na ta način uničilo dobro tretjino letos pridelovanega sadja. — Take in vse naše centrale so nepopoljšljive in zakrjone grešnice, ne izuči jih ne izkušnja, ne škoda, katero trpi ubogo ljudstvo. Izdaja se vedno le ravno napačne odredbe, s katerimi namesto da bi se štedilo, zapravljajo lahkomišlno milijoni ljudskega imetja. Skoro bi rekli, da se je pri nas vobče nalašč tako delalo in gospodarilo, iz zgolj vzroka, da se Avstrijo čim preje uniči, katera je sedaj brez rešitve izgubljena. Sedaj so torej ti politični činitelji svojo ulogo dokončali.

Oddaja materiala, ki ni več za vojaške porabe. Takovni urad vojnega ministerstva poroča: Valed nepravilne zaprositve za oddajo materiala, ki ni več za vojaško porabo, od strani nevojaških mest nastaja zaskasnitev, katero se potem pripisuje vojaškim uradom. Sledečih navodil se je treba strogo držati. Civilni interesi naj od sedaj naprej vložijo prošnje za dobavo takega blaga in sicer: za kmetijske potreščine: pri kmetijski družbi; za gospodarske predmete pri mestu za lesno gospodarstvo na Dunaju (Holzwirtschaftsstelle, Wien I., Reichstrasse 11); za obrtne potreščine pri obrtno-pospeševalnih uradih.

Rekvizicija vina za vojaške svrhe. V ministerstvu za ljudsko prehrano in v poljedelskem ministerstvu so povedali na neko vprašanje, kakor se poroča iz Dunaja, da obstoji namen, da se izvečejo v vsej monarhiji rekvizicije vina in sicer se bo zahtevalo dva ali tri odstotke pridelka.

Pomankanje zdravil v Avstriji. Večji del naših zdravil so tihotapki židje spravili v Ukrajino in v druge dežele. V sled tega je Nemčija sporočila, da ne bode več pošiljala zdravil v Avstrijo, če ne bode bolje gospodarila z zdravili in strogo nadzorovala porabo istih. Tihotapci so pred ustanovitvijo lekarniške centrale zaloge naših zdravil tako oropali, da

so od najvažnejših zdravil ostale le neznatne množine, tako je na primer ostalo v vseh avstrijskih lekarnah le 50 kilogramov aspirina, 5 kilogramov kinina itd. — Vedno le ena in ista avstrijska bolezen, na kateri hiraemo že peto leto . . .

Važnost vprašanja petroleja za kmetijstvo. Blizajoči se zinski čas s svojimi kratkimi dnevi in dolgimi nočmi dela kmetovalcem obilo skrbi, kjer bodo dobili zadostno množino svetilnih snovi. Potreba zadostne in hitre preskrbe kmetovalcev s petrolejem je postala zopet pereča. To vprašanje je zelo važno za preskrbo živil posebno v mlekarstvu, kjer je treba opravljati jutranjo in večerno molžo pri luči. Skrbi pa tudi kmetovalca, kako bo spravil pozne pridelke pod streho; luščenje koruze, obrezovanje repe in obtorgovanje korenja se vrši po večerih. Vsekakor pa je nuina zahteva, da merodajna in odgovorna državna mesta hitro in zadostno preskrbe one kmetovalce s petrolejem, ki nimajo druge razsvetljave na razpolago.

Ekzistenčni minimum — 3600 kron. Predlog, ki so ga stavile vse stranke poslanske zbornice, zahteva, da se zviša ekzistenčni minimum od 1600 na 3600 kron, nerštevši draginjako doklado in nabavne prispevke v davčno dolžnost in da se pomakne davek na plačo na letni dohodek od 14.000 kron. Te določbe naj bi veljale tudi za nazaj za leto 1918.

Letina tobaka. Letošnja letina tobaka v srbskem zasadenem ozemlju je šestkrat toliko kakor predlani. Leta 1916 je dosegla tobačna produkcija blizu 40 procentov mirovne produkcije. Ogrska vlada hoče dovoliti poljedelcem za lastno rabo do 200 tobačnih rastlin proti davku 1 krome za rastlino. Od tega upa dobiti Ogrska 200 milijonov kron. — Pri nas v naši „ljubi“ Avstriji rajši finančna uprava uničuje tobačne sadike, nego da bi sledila v tem oziru Ogrski. Avstrija eli narobe svet je eno in isto . . .

Skupni državni proračun. Drugi proračun za drugo polovico letošnjega leta se ni bil parlamentu predloženo, zato je skupni finančni minister v delegacijski seji 15. t. m. predlagal; naj delegacija o tem potrebu ukrene. Na podlagi izdatkov zadnjih mesecev — seveda če bo vojna do konca letošnjega leta trajala — se zahteva za celotno oboroženo silo 12^{1/2} milijarde kron (12 milijard za vojsko na kopnem, en četr milijarde za mornarico). Vojna nas tedaj stane vsak mesec ogromno svoto 2 milijardi! Celotni izdatki od začetka vojne pa do konca leta 1918 znašajo pri zunanjem ministerstvu 432 47 milijonov kron, pri skupnem finančnem ministerstvu 23.91 milijonov in pri računski kontroli okroglo 1-5 milijonov kron. Za vojskstvo pa se je izdalo v poračunskih letih: 1914/15 1014 32, 1915/16 16215-23, 1916/17 18274-18 milijonov kron, med tem ko se je za 1917/18 postavil znesek 18401-78 milijonov kron. Ako k temu pristojemo izdatek 1184-01 milijonov kron za mornarico, znaša celotni zahtevk vojnega ministerstva 68634-54 milijonov kron. Celotni zahtevk vseh ministerstev znaša v letih 1914/15 do 1917/18 64092-58 milijonov kron. Torej okroglo 64 milijard kron.

160 vagonov pšenice segnilo. Budapešt, 19. oktobra. V Körmendskem paromlinu je zadnje tedne segnilo 160 vagonov pšenice radi nepazljivosti osebja. Ravnatelji podjetja, med njimi dr. Ludvik Franz iz Maribora bodo imeli s sodiščem za opravitvi. — Za pomisliti je, ampak kaj takega v Avstro-Ogrski dandanes več ne presenetiti, ker se vidi, da delajo nalašč tako. Saj vejo zakaj . . .

Vagon špirita zgorela. Na državnem kolodvoru v Welsu se je vnel v nekem vagonu špirit, namenjen za Salsburg. Vagon s 16 sodi špirita je zgorela.

Koliko zasliš dandanes krajaški mešter na Dunaju. Neki enoletni prostovoljec iz celo imenitne rodbine si je dal delati monturo in je položil sanjo 21.000 kron. Za obleko, si-vano na žido, je plačal takoj 3000 kron, za domačo suktnjo s hlačami 2200 kron, za frak 3500 kron, in tako je šlo dalje po fantastič-

nih cenah na tisočake. Na vprašanje, če imajo tudi zaposleni delavci temu primerni zaslužek, je šef dotične firme ponosno odgovoril: „Pri meni zasluži prvi krojač več kot 30.000 kron na leto. — Ti gospodje krojači bodo gotovo s solzami v očeh obzalovali konec vojne, ker jim vzdržanje ne dela nobenih težko...“

Vojaški dopusti ustavljeni obenem z omejitvijo prometa. Kakor piše „Zeit“ bodo obenem z omejitvijo prometa na vseh železnicah ustavljeni z 20. t. m. tudi vojaški dopusti, za isti čas kot železniški promet.

Prehranjevalne težkoče na Dunaju. Dunaj, 20. oktobra. Na Dunaju naraščajo težave za prehrano. Zadnje dni se je v rotovžu vršilo več posvetovanj glede dobave živil za mesto, zlasti ker se brani Ogrska nadalje preskrbovati Dunaj in ker se je tudi izvoz iz Češke občutno zmanjšal. Zadnja seja načelnikov je sklenila, da se konstituira kot aprovizijski odsek. Naprosil je nemški Nationalrat, ki se je včeraj popoldne sestel, da naj se v prvi vrsti bavi z vprašanjem prehrane.

Blazen mornar streljal s topom. (K. B.) V eni izmed baterij, ki varujejo kanal pri Sebenicu, je neki zblazneli mornar začel streljati s puško, nato se mu je posrečilo, da se je polastil brzostrelnega kanona s katerim je bombardiral ladje, mesto in okoličico. Škoda je majhna, pač pa je mrtev en mornar, ranjena pa en vojak in ena ženska. Zblaznega vojaka so prijeli, preden je mogel napraviti več škode.

„Pametna“ odredba finančnega ministerstva. Finančno ministerstvo je sredi septembra izdalo naredbo, s katero strogo prepoveduje žganjekuho. Proti tej naredbi sami ne bi imeli ničesar, če bi bila izdana in objavljena pravočasno. Ljudje pa so imeli za žganjekuho že narčeno sadje, ki ni bilo za drugo, kakor izključno za žganjekuho. Vseled te stroge ministerste odredbe ljudje ne smejo khati žganja in tako gre vse namočen materijal na kvar. Kmet pa trpi vseled tega škode. Konstatiramo, da ta odredba še do danes ni razglašena. O tem so ljudje izvedeli šele po organih finančne straže. Gospodje, ne spite dalje časa na tozadernih vložnih proročjih o dovoljenju žganjekuho, rešite jih vendar enkrat in razveljavite ta zakon, da ljudstvo ne bode trpelo škode.

Omejitve prometa na železnicah. Uradno se razglasa: Prometne razmere na avstrijskih železnicah so se zadnji čas deloma vseled pomanjkanja osebja, obratovnih sredstev in kuriva, deloma vseled večjega jesenskega prometa, pred vsem pa, ker je zbolelo zelo mnogo železničarskih nastavljenov vseled španske bolezni, tako poslabšale, da mora železniško oskrbnitvo potrebno ukreniti, da bo moglo kolikor mogoče v mesecih novembru in decembru posebno zaradi prevažanja pese in premoga naraslim zahtevam zadostiti. Zadnji čas se je po avstrijskih kolodvorih nabralo toliko naloženih vagonov, da se mora sprejemanje blaga omejiti. 16., 17. in 18. oktobra se razun živil ne bo sprejemalo nikako blago za prevoz, tudi premog ne. Tudi osebni promet se bo znatno omejil. Železniško ministerstvo je moralo promet omejiti, ta omejitve se deloma izvršuje, v splošnem pa bo nastopila 20. oktobra in bo trajala kake štiri tedne.

Dunaj pred lakoto.

Dunaj, 21. oktobra. Večerni listi konstatirajo, da že tri dni ne prihaja skoro nobenih živil iz poljskih in čeških pokrajin na Dunaj. Češke in poljske dežele nočejo dobavljati Dunaju nobenih živil več.

Dunaj, 21. oktobra. „Allgem. Zeitg.“ piše, da so baje Čehi stavili ponudbo, da naj se Dunaj direktno obrne do „Českega vybora“ in ne več do avstrijskega prehranjevalnega urada. Samo na ta način bi mogel dobiti Dunaj se živila iz čeških dežel.

Dunaj, 21. oktobra. „Ostdeutsche Rundschau“ prinaša oklice na nemške kmetovalce, ki jih pozivlja, da naj ne dajo nobenih živil češkim ljudem niti za najvišje cene. Pod naslovom „Silobran“ piše isti list glede češkega bojkota: Čehi trde, da živi na Dunaju nad 300.000 Čehov. List predlaga, da naj se vsi Čehi na Dunaju registrirajo in da naj se jim ne izdajo nobene živilske nakaznice. Tudi naj se vrše po hišah, kjer stanujejo Čehi, hišne preiskave in naj se kot odgovor na češki živilski bojkot konfiscirajo dunajskim Čehom vsa živila. Isti list poroča: Konferenca načelnikov na dunajskem rotovžu je sklenila pozvati nemški narodni svet, ki zburtuje danes, da naj stori sklepe, da se odvrne od glavnega mesta lakota. Moke in krompirja je samo še za malo časa, enako ni skoro nič več krmilinič mesa in petroleja. Dunaj je v strašnem položaju. Katastrofa je neizogibna ter ima lahko nedogledne posledice za Nemce v Avstriji in za vsa državo.

Dunaj, 22. oktobra. Dunajski župan dr. Weisskirchner se je pričel pogajati s češkim poslancem Tusarjem zaradi dobave krompirja in drugih živil za Dunaj. Opozarjal je na to, da živi na Dunaju na sto tisoče Čehov in poslanec Tusar je izjavil, da je pripravljen posredovati, toda samo pod pogojem, da se Čehi pogajajo edino le z dunajsko mestno občino, da pa nimajo ničesar opraviti z državnimi oblastmi.

Kmetijsko združništvo in vojska.

Naša vlada je že očitovano priznala, da se je kmetijsko združništvo v vsakem oziru dobro obneslo in domovini jako dobro služilo. Skoraj vse kmetijske zadruge so posvečevale svojo službo krmil. Rajlajznovke so priroki do veletoka ki doajta demovini iz kmetijskih slojev znate def.šarnih sredstev v obliki vojnih posojil. Propaganda za vojna posojila se ne bi bila obnesla tako uspešno, ako ne bi bile rajlajznovke in kmetijske zadruge tako vro delovale v prid domovine, oziroma ako ne bi bilo velikopotezne organizacije kmetijskih korporacij.

Pri vojnem gospodarsstvu bi se bilo dalo marsikaj boljše izvrševati in marsikaj opustiti, ako bi bila združna organizacija kmetijskega prebivalstva na Avstrijskem pred začetkom vojne bolj razširjena. V tem oziru smo zaostali za Nemčijo. V sudejskih deželah, pa tudi na Spodnjeavstrijskem je združniška organizacija že boljše nego na Štajerskem, imamo pač obilo rajlajznovk, toda v drugih strokah združništva je pa še treba mnogo organizatoričnega dela.

Vojska je omajala marsikatero zastarele nazore, kakor skala trdno pa še stojijo načela združništva, strašne vojne posledice za vse človestvo silijo skoraj vse poklice, da si gospodarske sami pomagajo, snujoc zadruge, kajti le na ta način bomo kos sedanjim in prihodnim velikim težkočam.

Velika škoda je, da se pri snovanju vojno-gospodarskih central niso izrabljali dobri nauki in izkušnje združništva. Dozdeva se, da se skuša — žal prepozno — uvesti združniški duh v nekatere centrale in da se poverja poslovodstvu izkušnim združnikom in podružnične central se prepuščajo združnim zvezam.

Zadeva velikega pomena je praktična izvršba ideje, da bi zadruge pridelovalcev neposredno kupčevale z združenimi porabljajci. Če bi se to doseglo, bi se s tem odpravila cela armada vmesnih trgovcev. Na Avstrijskem imamo danes že mnogo dobro organiziranih konzumnih društev, ki so združena v velikih zvezah in delujejo skupno s kmetijskimi združenji.

Dostihmal so bila ta konzumna društva prav malo v neposredni kupijski zvezi z združenji za pridelovanje in prodajo. Kupcije se vrše zvečne polom vmesne trgovine. Kjer se kupčuje poštno, tam se gotovo ne bo nikdo priloževal; toda odločno pa morajo delovati pridelovalne kakor tudi porabljajne zadruge proti nepošteni vmesni trgovini in proti početju vmesnih trgovcev, ki se vsiljujejo med pridelovalce in konzumente in pogosto kar v kavarni pri zabavi nezasišano navljajo cene za poljedelske pridelke.

V slednjem času se pogajajo zastopniki kmetijskih zveznih organizacij z zastopniki zveze avstrijskih konzumnih društev v svrhu medsebojne neposredne blagovne kupcije in pričakuje se, da bojo iz prizadevanja kmalu imela praktičen uspeh.

Naši kmetovalci se pogosto izražajo, da bi svoje pridelke rajši prodajali, ko bi vedeli, v kakšne roke pravzaprav ti pridelki prihajajo. Kmetovalci dobro vejo, da se polastijo njihovih pridelkov, na katere prebivalstvo radi ogromnih prehranjevalnih težkoč tako težko čaka, pogosto osebe, katere se s temi pridelki na nečujen način bogatijo. Ako dosežemo, da prihaja večji del kmetijskih pridelkov potom združen in zvez porabljenim

združenim, se bo na ta način najbolje gojilo in pospeševalo potrebno zblíževanje dežele z mestom.

Upamo, da bo združna misel, ki je danes že prešinila široke sloje prebivalstva, v bodoče tembolj pokličana, da deluje v blagor trpečega človeštva. R. S.

Gospodarske stvari.

Oskrbovanje drevja.

Zelo važno je, da se drevje bodisi mlado ali staro v jeseni namaže z apnom, kateremu se prida nekoliko ilovce in krevjeka. Ta zmes naj se dobro premeša, ter se mu voda prilije, toliko da nastane gosto beljenje. S čopičem se drevje dobro namaže od tel do krone, in sicer: tako, da se prime kar največ mogoče, da se prime beljenje debela, in da se v razpokline zlasti pa skrivališče pod skorjo dobro napojijo z beljenjem. Pod razpoko skorjo in drugih razpoklinah so namreč najboljše skrivališča za mrčes, kjer isli na gorkem prezimi v velikanskih množinah, ta belež pa ga prežene. Da je mrčes drevju škodljiv, posebno pa cvetju in sadju, ni treba posebej povdarjati. Spomladi se potem tako drevo s strugo ali pa kričo ostrže, na kar zgojimo krasna in gladka debela dreves. Trud, ki ga imamo s tem delom se nam zelo bogato poplača.

Uredba krompirja za leto 1918.

C. kr. urad za ljudsko prehrano je dovolil z odlokom z dne 16. septembra 1918, št. 186.191, onim pridelovalcem, ki stanujejo izven svojega pridelovalnega kraja, da dobijo krompir iz lastnega pridelka, ako se odpovejo kartam za krompir. Ta dobavna pravica velja samo za pridelovalca in njegovo družino. Letni porabni delež za 40 tednov od početka splošne uredbe letne porabe je določen za osebo na 100 kg. Prevozno dovolilo se zaprosi pri graški podružnici vojnoprometnega zavoda za žito. Prošnja mora imeti potrdilo o lastnem pridelovanju od občine pridelovalnega kraja; tudi se priložijo dotične karte za krompir, oziroma v času do 6. oktobra, ko še karte niso izdane, odpovedna izjava, ki se odda občini bivaličec, ki z naslovom prošila in zahtemk opremljen kuvert. Namestniški odlok 2504/47 z dne 3. septembra 1918 je zd zdaj neveljaven. C. kr. namestništvo.

Novi kažipot

za
bolnike!

Spisal sem spis, da v njem milijonom trpečih edino mogočo pot k ozdravljenju pokažem. Ta kažipot ne etane niti vinarja in se vsakomur, ki se čuti bolanega, slabotnega, obupanega, zastoj dopošje. Moj spis je rezultat 50-letnega mišljenja in študija, vsebuje svoto bogate, praktične izkušnje in mnogo dokazov odličnih znanstvenih mož.

Kdor se hoče rešiti,

naj se podvrže mojemu nauku, ki je že mnogim tisočem pomagal. Naj je bolezen nastala vلود škrti, žalosti, prevelikega napora, naj je bila povzročena vseled

lahkomyšelnosti in nezmernosti,

vsem žalostnim, za delo in na volji slabotnim ljudem pokažem znanstveno in naravno pot k ozdravljenju od živčnih bolezni, pomanjkanja spanja, neveselja do dela, duševne in telesne slabosti, trganja v udih, glavobola, motenja v želodcu in prebavi ter mnogo drugih bolezni.

Pišite še danes karto in zahtevajte za stonj in franko

moj kažipot!

Naslovite karto na adresu:

E. Pasternack, Berlin, N.-O., Wilschstr. 13, Abt. 473.

Zadnji telegrami.

Umikanje iz Albanije.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.-B. Dunaj, 23. oktobra. Uradno se danes razglasa:

Italijansko bojišče. Vrta sovražna artiljerijska in letalna delavnost.

Balkansko bojišče. Naše albanске bojne sile bližajo se črnogorsko-albanski meji.

Na zapadni Moravi in severno od Kruševaca trajajo boji zadnjih čet. Sovražni prekoračevalni poskus pri Kraljevu je bil preprečen. Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.-B. Berlin, 23. oktobra. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta. Boji v nižini Lyse trajajo. Ljudi napadi nasprotnika obojestransko Dainze. Severno mesta so bili zavrnjeni južno mesta po začetnem pridobitju ozemlja skozi protisunek zapadno ceste Dainze-Obsene vstavljeni. Vzhodno Kortryka potisnjeni smo bili od zapadnega roba od Vichte na vzhodni rob. Obojestransko kraja izjalovili so se močni sovražni napadi. V bridkem boju obdržale so se višine pri Kalbergu od šlezkega infanterijskega regimenta 10 pod svojim poveljnikom majorjem Grauer proti štirikratni navalu sovražnika. Delni napadi v bližini Schelde obojestransko Tourna in Valenciennes.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Južno od Marie izpraznili smo mimogredoč branjeno mostičje ob Serri in Souchi in smo vzeli naše črte za odseke potoka nazaj. Ob Aisni zavrnili smo ljute napade nasprotnika obojestransko od Mautenila.

Na zapadnem bregu Aisne, obojestransko Vouziera in vzhodno od Olizy zaceli so boji večji obseg. Pod vstavo močne artiljerije napadel je sovražnik zgodaj jutraj med Terrom in Falaise kakor med Olizy in Beau repaire. Na višinah zapadno od Ballay zadobil je napad nekaj ozemlja; v ostali fronti izjalovil se je pred našimi črtami. Tudi podoldan šel je sovražnik po ponovni najmočnejši artiljerijski pripravi k napadu. Prvi bavarski infanterijski regiment pod vodstvom svojega poveljnika majorja Schmittler držal je v žilavi obrambi višine vzhodno od Chatresa proti večkratnem navalu sovražnika. Tudi na ostali fronti bil je sovražnik pod najtežjimi izgubami zavrnjen.

Armadna skupina v Gallwitz. Med Argonami in Maaso in med Maaso in Mosel živahna ponočna ognjena delavnost. Delni napadi zapadno Maase in zapadno Mosel brez posebnega izsledka.

Prvi generalkvartirnojester Ludendorff.

Kdaj se bo sklenil mir?

London, 22. oktobra. Koncem minulega tedna so vknjižili vstave, da se bode sklenil mir že koncem leta, v razmerju 4:6, da se bo sklenil 31. marca 1919 pa v razmerju 6:4. — Videli bomo, kdo bode zadel.

Madžari se selijo.

Zagreb, 23. oktobra. Madžari so odveku s Hrvatske skoro vse železniške vozove in lokomotive. Ugotovilo se je, da so odpeljali na Ogrsko 6000 železniških voz in 800 lokomotiv, tako, da je vsak promet skoro nemogoč.

Pedaljšani vojaški dopusti.

Vsem vojakom, izvzornih častnikov in gazistov, ki so dobili dopust od armade na bojišču in ki se morajo vrniti do 30. oktobra, je podaljšan dopust, če bivajo na Tirolskem, Koroskem, Kranjskem, Benečanskem, v Istri, na Goriskem in Gradiščanskem in na Pri-

morskem pet dnij; deset dni pa, če bivajo na Solnograškem, Zgornjem in Spodnjem Avstrijskem, Stajerskem, Češkem in na Moravskem.

Utrujena Turška sklepa mir.

Dunaj, 22. oktobra. Neutralni diplomatski krogi poročajo, da dela turška vlada na to, da se hitro sporazume z entento. London in Paris sta že res ustavila boj proti Turčiji. Tudi napade so ustavili.

Pomilostitev Liebkechta.

Berlin, 22. oktobra. Bivšega državnega poslanca Liebkechta so danes izpustili iz zapora in se je že pripeljal v Berlin.

Mirovni pogoji entente.

Budapest, 22. oktobra. „Az Est“ poroča iz Stockholma: Mirovni pogoji entente so ti-le:

1. Izpraznitev Metz in Strassburga.
2. Odstop Helgolanda in Kiela.
3. Izročitev vseh podmorskih čolnov in vsega trgovskega brodogoja.

Brez izpolnitve teh pogojev ni mogoče skleniti premirja.

K.-B. London, 22. oktobra. Reuter piše: Nemška nota misli, da Wilson zahteva samo izpraznitev zasedenega ozemlja; Nemci še vedno to domnevajo. To pa ni res. In ravno to je tveka, ki se mora pojasniti. Svobode morja, kakor razume Nemčija, Anglija nikakor ne more sprejeti. So še razna mornariška vprašanja, ki jih je treba pojasniti. Druge točke, o katerih se dosedaj še ni govorilo, se bavijo tudi z vprašanjem odškodnin in poprave.

Madžari, ovira miru.

„Grazer Tagespost“ se silno hujuje nad Madžari, da nebejo nič slišati o demokratizaciji vlade in o samoodlobi narodov na Ogrskem. Ta čas je malo upanja, da bi se Ogrska izpreobrnila iz lastnega nagiba. Morča se bo premislila, če se približajo ententne armade Donavi. Omenjeni list izprašuje, če hoče Ogrska res tirati stvari do skrajnosti. Ni še zadosti nesreče, da je Ogrska spravila Avstrijo s svojo prehranjevalno politiko na rob fizičnega prepada. Ali hoče sedaj še s svojo trmoglavostjo ohromiti tudi mirovno akcijo Buriana in jo obsojiti v brezupje. Samo eno je mogoče: tabula rasa! Demokratizirajte Ogrsko, oprostite jo nasilne vlade in dajte njenim narodom neodvisnost in največja politična ovira za mir je odstranjena. Cesar Karl potuje v Budimpešto. Nobenega dneva se ne sme zgubiti.

Loterijske številke.

Gradec, 23. oktobra 1918: 5, 69, 16, 78, 14.
Dunaj, 19. oktobra 1918: 66, 73, 19, 50, 5.
Trst, 16. oktobra 1918: 82, 41, 57, 50, 27.
Linc, 12. oktobra 1918: 4, 65, 70, 76, 33.

Skoraj nova zimska sukuja za gospode

zamenja se proti drvam. Natančna pojasnila v upravi „Štajerca.“ 547

Proti španski bolezni!

Vsa desinfekcijska sredstva kakor: Lysool, Lysoform, Ercolin, Formalin, Carbol, vodikov superoxyd (za grgranje) se dobijo pri Mr. pharm. V. Hayd-a nasledniku

J. V. Poberaj

medicinalna drožerija in sanitetna trgovina „k Zlatem križu“, Ptuj.

Formalin-pastilje in lučice, inhalacijski aparati, toplomeri za mrzlico, kakor vsi pripomočki za bolnike. 539

Vinska izba (gostilna)

z lepo hišo, kakih 180 m² kleti, prostora za 20 vagonov vina, v Gradu z 8 sodi od 131 hl vsebine (tudi polovnjaki za transport so zraven) se radi odsotnosti posestnika poceni proda. A. Herunter, Wettmannstätten a. d. Wieserbahn. 542

Kovači pozor!

V Šegi pri Makolah se dobi zopet dobroznani premog za kovače. Prodaja se le od premogokopa. Razposiljatev sedaj nemogoča. Cesta dobra.

Pojasnila daje rudniško podjetje A. FOGLAR, Poljčane. 543

Majer Šafar

s 3-4 delavskimi močmi, k se razume na vsa poljedelska dela in zna konje opravljati, se pod dobrimi pogoji sprejme. Za vprašati je pri mestni tehničnici (vagi) v Ptuj. 544

išče službe; izurjen je v vinoreji, sadjereji, poljedelstvu in vrtnarstvu. Oženjen je in vojaščine popolnoma prosti. 545
Ponudbe uprav. „Štajerca.“

Pekovski učenc

se takoj sprejme pri Antonu Oprasch, pekovski mojster na Pragerskem (Pragerhof.) 546

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

C. kr. okrajno sodišče Ptuj, odd. VII, proda po prošnji lastnice po javni dražbi sledeče nepremičnino, in sicer:

posestvo vl. št. 26 k. o. Zgornja Pristava ki obstoji iz parcel:

21 stavbeni mlin, v izmeri	ar 1'58
22 stavbena hiša št. 18, v izmeri	„ 4'68
461 vrt v izmeri	„ 8'63
4651 travnik v izmeri	„ 36'79
4652 „ „ „	„ 16'46
skupaj ar 68'32	

Izklicna cena je 40.000 kron.

Dražba se bo vršila dne

2. novembra 1918 dopoldne ob 10. uri

na licu mesta v Zgornji Pristavi. Ponudbe pod izklicne cene se ne sprejmejo. Posestvo se proda brez bremen. Dražbeno izkupilo je v gotovini tekom 14 dni prodajalki plačati.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisani sodnji v izbi št 17. ali 13.

C. kr. okrajno sodišče Ptuj, odd. VII, dne 21. oktobra 1918. 546

10 vinarjev

za vsak bogastvo. V vsaki moji katalogi, katerega je Vam do-
puščam, so združeni številni. Ces. in kr. dvorni liferant
Hanns Konrad, razpóšiljalnica v Brúxu št. 1780 (Češko)
in v vsaki od starihovalec K 7—, 9—, 11—. Varnostni
bivni aparat, posiljalnik K 750. Dvojezična čerena terla (Re-
stavljenca za ludo K 12—). Aparat za vzamejanje in izlo-
K 25—28. Razpóšiljni prot. posiljalnik ali napr. posiljalnik. Zave-
znica dovoljena ali donat. netaj. 170

Kraste

Čaj, kreme in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domače
mažilo Parafol. Ne umože, nima duha, se more toraj tudi čez dan rabiti.
Velika posoda K 5—, družinska posoda K 9—, Prašek (šup) K 3—
Nadalje prašek Parafol za varstvo občutljive kože, ena škatla 2 K 50 h.
Dobi se oboje pri naprej-pošiljalni svoje ali povzetju na naslov:
Apotheke Uimer Parafol-Werke in Budapest VII—20,
Kózaa utca 21. 52

jabolčnico in sadni jesih

kupi in prodaja trgovina Brüder Slawitsch, Ptuj.

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

službe, učence, stano-
vanja in posestva
v Ptuj.
izvršuje
vse vrste posredovanja najhitroje.
Vpisovanje in pojava v mestni občinski (rotovž).

**Ljudska kopelj mesnoga
kopališča v Ptuj.**

Čas za kopanje je določil od 10
ure do 3 ure popoldne (vreme 27)

1. kopel 2. kopel 3. kopel 4. kopel
5. kopel 6. kopel 7. kopel 8. kopel

Najboljše nadomestilo
za dragi in neradni ruski čaj
in kavo nam daje novi iz-
domišli način pripravljem. 335
„trapištni čaj“.

Najboljše pijača za zdravje
v rumeni, črni, melnik ter
indi brez vsakršnega pridelka
aromatizirani, okusi in zdrav.
Kdor ne more postati nervozen,
tudi pije nam in daje posebno
urokono „trapištni čaj“. 1
paket zadostuje za 14 dni stane
90 vinarjev. Po pošti se pošlje
najmanj 10 zvezov. Razpóšil-
jalnica: **Josef Berdajš, Ljub-
ljana 7, Celovška cesta 85/18**

CUNJE
vsake vrste, jute, odpadki
novoga sukna, krojaški ostan-
ki, raztrgane nogavice, raz-
trgane obleke gospodov in
žensk, stare posteljske odeje, kocno
kosti, konjske repe, svinjske
dlake, kožuha zajcev in lasic
kupuje po najboljših cenah
M. Thorinek & Co., Celje
Trgovci in krošnjari dobijo posebne cene.

Za Gornje-Haloze sprejmeta se 371
1 viničar ali 1 viničarka
ki sta izveščana v vseh vinogradiških delih.
Dobita dobro plačo in polje, ki ga lahko za
sebe obdelujeta. Eden viničar naj ima 4 de-
lavske in drugi 2 delavski moči. Vprašanja
na **Jos. Goriupp, Ptuj.**

Zagotovljen uspeh
čisto zdravilni pštem v prij. vpogled na razpologu.
Polna krasna prsa
dobite pri rabi 520
med. dr. **A. Rix kreme za prsa.**

Gar. neškodljiva za vsako starost.
hitri sigural uspeh. Se rabi zunanje. Proizkusna doza
K 5—, vel. doza, radostuje za uspeh, K 10—.
Kosmetisches Dr. A. Rix Präparate Dunaj IX., Lacktererg. 6 K.
Poština posebej. Razpóšiljatev strogo diskretna.
Zakaj v Mariboru: starina pri „angeli varaha“, lekarna „Marija
pomirja“ in parfumerija Wolfrum; v Ljubljani lekarna pri „stari
jelenu“, v drožeriji A. Kauč, in „Adro-Drogeri“.

Raztrgane nogavice in zokni
se brezhibno kakor novi popravijo iz 3 no-
gavice ali 4 zoknov dobite 1 par. Postavno
zavarovano. Mnogo priznanih pisem. **Brüder
Slawitsch**, sprejemno mesto I. mariborske po-
praviljalne delavnice za nogavice in zokne,
Waly Omann, Maribor, Burggasse Nr. 15. 96

Vsak svoj lastni reparater!

Moje Lunax ročno-živilno hito lije šup-šibe lakor i
maline. Najprej iznajdba, da zamora mnoge, raztrgane
čevlje, opuce, kaluhe, piščoge, vuzne odeje, šole za
letenje, ilic, kolenske manjete, vrece, platno in vse drugo
močno blago sam sešiti. Neobhodno potrebno za vsako-
gar, laborno za rokodelce, kmete in vojake. Biser za
športne ljudi. Trdna konstrukcija izredno lahka rabo
Ostancija za rabljivost. Prekosi vsaj konkurenčne izdelke.
Mnogo pohvalnih pisem. Cena omlatnega živilnega
šila z čvrstom, širimi različnimi livankami in na-
vodilom za kos K 490, 3 kosi K 14—.— Razpóšilja le
proti povzetju, pošiljama posebej, po **Johann Jellena**,
trgovina unja v Celju. Naprejpošiljalci dobijo rabat.
114

Podplatne zaščitnike (Sohlenschoner)
iz pravega jedrnatega usnja, za 1 par manj.
ših čevljev I. K 3—, za večjo vrsto II
K 3-50, za veliko vrsto III. K 4— za naj-
večjo vrsto IV. K 4-20. Podplatni zaščitni-
ki iz posebno močnega jedrnatega usnja, za
kg K 45—, srednje blago K 35—, bolj tan-
ko blago K 25—, podpetajki za dame iz
pravega jedrnatega usnja 30 mm, za tučat
K 14—, 32 mm K 18—, Okrogli podplatni
zaščitniki iz jedrnatega usnja 30 mm, za tučat
K 14—, 32 mm K 18—, Okrogli podplatni
zaščitniki iz jedrnatega usnja K 25—, Kovi-
naste podplate iz 3 delov, za par K 6—,
podpetniki in kovine za par K 2-50. — Naj-
boljšo barvo sveta za barvanje obleke z po-
rabno nakaznico v vseh barvah za paket
60 vin. Pri večjih naročilih popust. Ptičji,
(serviet) iz papirja za gostilne in kavarne,
privorazredno blago št. 1., 500 komadov K
24— št. 2., 500 komadov K 28—
Razpóšilja vsako množino proti povzetju ali
proti naprej pošiljalni zneska **B. KLEIN**,
Gradeč, 1., poštni predal 57. 464

Viničar
zanesljiv, z dovolj
delavskimi močmi,
sprejme se pod zelo
dobrimi pogoji. Po-
nudbe na **Richarda
Ogrisek, vinograd
Sturmberg, pošta Pšes-
nitzhofen pri Mariboru.**

HRASTOVI SODI
50 kosov, čisto novi, vsebine 400,
500, 600 do 750 litrov, dalje 300 hl
vinozelenih (weingrüne) sodov, 300
do 800 litrov vsebine, v dobrem stanu
in 10.000 hl sodov za pivo, ina za
oddati 527
ekspertno podjetje za sadje, **Gradeč**,
Marschalggasse št. 13.
NB. Za oddati jetukaj takoj tudi 30.000
Zakljev iz jute 70+40 cm velikosti.
Kupuje se kurilni les tudi brezov v
vsaki množini.

Hlapec
ki ina za streči enoga
konja, voziti blago od
in k postaji in voziti
pošto k blizu ležečemu
kolodvoru, se proti do-
bri oskrbi in plači sprejme. Ponudbe je po-
slati na **Adolfa Orel, Schönstein pri Celju** 528

Pridna, zanišljiva
dekla in hlapec
ne premlada, se takoj sprejmeta pri **Pogatschnig
na Bregu.**

Stavbeno gradivo
kakor cement, apno, zidna in strežna opeka
zamenja se proti svinjski klaji kalor za sviz-
ski krompir, repo, buče itd. **Ponudbe na mest-
nega stavbenega mojstra Ubalda Nassim, eni v
Mariboru, Gartengasse št. 12.** 547

**Inzerati
„Štajercu“**

imajo vsled velike raz-
širjenosti **najboljši uspeh.**
Sprejemajo se:
v **Ptuj** pri **upravi lista**;
v **Celju** pri **gosp. Fritz Rasch**;
v **Mariboru** pri **g. Rud. Gaisner.**

„Štajercu“ posreduje nakupe in pro-
daje posestev, hiš, blaga, posreduje
stičje vsake vrste itd. Inzerati v
„Štajercu“ se sprejemajo v sloven-
škem, nemškem ali obeh jezikih.

Pravo toletno milo (žajfa)
prijetno dišeče, za komad 100 g težek, 3 komadi
K 18—, 6 komadov K 34—, 12 komadov 65—
Prave perline milo (žajfa)
za kg K 25—, 538
Razpóšiljatev le proti naprejpošiljalni zneska skozi
M. Jašker, ekspozitno podjetje v Zagrebu št. 12,
Petrijnska 3, Hrvatska.

„Pitt-Patt“
Smrt za podgane
Edino gotovo sredstvo proti
podganam in mišim; stori
„Pitt-Patt“ se jih učiti popol-
noma. Ena doza stane K 2—
Po pošti pošiljam najmanj 3
krajtje. 424

„Mof“ je senzacijošna amer-
ikanska moljejedina. 1 zavitek
stane 7. 150.

„Enta“ je najfinjši tobačni
dodatek in stane 60 vin.

„Sv. Valentina“ svinjski re-
diliti prašek, lekarski iz-
delek, ki popolnoma popelja
je pretvarjanje avrije poča iz
je za reju neogibno potreben.
1 zavitek stane K 1.50.

„Herber“, miterčni prašek za
mahu, 1 zavitek stane 60 vin.

JOSEF BERDAJS,
Ljubljana 7, Celovška cesta 85

Najlepši spomin!
**Ernst, Gradeč, Kloster-
wiesgasse 25.** 120

Svarile.
Podpisani svari vsakogar
pred izročevanjem denarja
ali denarnih vrednosti
svoji soprogi **Mariji 537**
Hernčić, ker ne jamči
za povračila **A. Hernčić,**
Ptuj, Obere Draugasse 16

Viničar
s 5 ali več delavskimi
močmi se takoj sprej-
me. Stalnina 400 K,
dnevna plača in 50
mleko od dveh krav.
Vrt za zelenjavo in
mnogo njive. **Richard
Ogrisek, Sturmberg,
pošta Pšesnitzhofen pri Mariboru.**